



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۳/۱۵

د ص سعیدی

سفارش من در مورد تحلیل ها

تحلیل سیاسی خوب به همان بازی و سرگرمی پوزل خوردسالان شباهت دارد که بازی کننده، قطعات کوچک تصویر بزرگ را در جایش قرار داده و تصویر بزرگ را میسازد. اگر قطعات خورد و مفرداتی که در دادن تصویر بزرگ عینی و واقعی باشند، و شناخت بازی کننده از تصویر بزرگ عینی باشد، تصویر بزرگ هم عینی و درست از حالات را میدهد، در غیر آن به گمراهه میرود و صرف ذهنی گرا و در خلا و تصویر نادرست میشود!

در تحلیل سیاسی که هدف نه توهین، نه تحقیر و نه هم صرف و صرف عقده گشایی و نه فضل فروشی است، تلاش است که چگونه حقایق و منطق آنرا عام ساخت، ادای رسالت کرد و حضور در میدیا را عبادت ساخت و در خدمت خواننده بود!

درین صورت ذکر نام کسی که نامی از شما نه گرفته، خصوصی ساختن بحث، ایجاد دشمنی و خصومت غیر ضروری راسفارش ندارم! روش بالمثل حالت دیگر است! اما روش سفارش شده من این است که نام کسی درخطا بودن و یا صائب بودن تحلیل ها نباید گرفت! چون هدف تحلیل به ای ترتیب خورد، کوچک و شخصی میشود و این مناسب نیست!

من سفارش دارم که اداره و منجمنت میدیایی این بخش شخصی و نام افراد را در صورت عدم روش بالمثل حذف کنند و یا به چنین تحلیل گر، سفارش عدم تکرار بدهند!

از طرف دیگر به فهم خواننده نیز کم ارزش نه دهند و باور داشته باشند که خواننده امروز مانند نیم قرن گذشته، منتظر این نیست که از رادیو افغانستان و یا کدام مدیای واحد و منحصر چه مطلب و چه تاکید میشود، بلکه خواننده و شنونده امروز امکانات انتخاب و مراجع متعدد قضاوت خود رانیز دارد!

در تحلیل سیاسی لجابت و تاکید براینکه ما را یک گپ است، نیز درست نیست! اگر پنج سال قبل ۵۰ ساله بودم، حال دیگر پنجاه و پنج ساله ام!

طالب دیروز و روابطش با پاکستان، تا طالب امروز و روابطش با پاکستان و ایران، روس و چین فرق میکند! در دادن تصویر و مسایل اجتماعی تولیدنس و مقطع معین وجود دارد که در زمان و مکان و شرایط معین درست و به جا و در زمان، مکان و محیط دیگر، نادرست و بی جا است!

دوا و داروی معین در حالت و توان جسمی و عمر معین مداوا و مفید و در تغییرات درین حالات، دوا سبب ضرر و کشنده میشود!

اقتصاد بازار آزاد در صورت حاکمیت قانون، وجود توانایی های رقابت آزاد و ... خوب و قابل قبول و نان، خانه، لباس متصل بعد از جنگ دوم جهانی برای سالهای کوتاه دلچسپ بود، ولی بعد ها درست و بجا نه نبود! مردم دیگر هر نان، هر خانه و هر لباس که صرف پایش پت شود، و صرف سرپناه باشد، نمی خواستند و نمی خواهند! به کوالیته و بهتر بودن آن تاکید میدارند!

شعار حاکمیت طالب، برای آزادی از تسلط عساکر بیگانه، ختم قتل و کشتار افغان و رهایی از تجاوزات ناموسی و رهایی از دزدان سر گردنه و تیلفون دزد ها و ... در یک مقطع زمانی جالب و قابل پشتیبانی بود، ولی امنیت در باغ وحش، و زندان، بدون حقوق مدنی و سیاسی قابل قبول نیست!

انقلاب و آوردن تغییر بنیادی سیاسی در جامعه ممکن برای دور و زمان کوتاه منطق داشته باشد و دارد، اما انقلاب ایکه به تعلیق و فسخ قوانین قبلی منجر شده، قوانین مشروع، متداول جدید وجود نداشته باشد و حاکم مثلاً خبرنگار را بعد از لت و کوب با خود ببردو ... قابل قبول نیست! حاکم و رعیت، حاکم مشروع و شهروند هر دو باید تابع قوانین مشروع متداول باشند!

عام گویی ها د قوانین و اینکه من مشکوک و متهم حق دفاع نداشته باشم، دیگر قابل قبول نیست!

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

و حال طالب، حاکمیت طالب، بزرگ نمایی و خورد سازی و...!

آنکه قوچ تپیه میسازد و سرک و کابل و بند و برق و امنیت میاورد، و از تجاوز خارجی دفاع دارد بهتر است، نسبت به آنکه ضد این عمل کرده و میکند و همین حالا با دشمن تاریخی افغان و افغانستان در تعامل و خیانت تمرکز دارد و علناً اعلام میدارد که بخاطر مخالفت با طالب به هر، بلی به هر دشمن افغانستان و دشمن منافع آن جور آمد دارد و از تجاوز پاکستان بر افغانستان پشتیبانی نموده و سرحد (مرز) بین افغانستان و پاکستان را «دیورندلاین» میداند!

اینکه شما (مثلاً وجاهد و طالب) دیروز نوکر پاکستان و یا روس و امریکا بودید، و یا در بین شما هنوز هم تعداد نوکر و چاکر دشمن زیاد هست که هست و با تمام تروریست ها و ای اس ای جمهوری را سقوط دادید، بحث است در جای خودش باقی، ولی نمی توان در همان نقطه باقی ماند و گفت، پنج سال پیش ۲۰ ساله بودم و حال هم!

حاکمیت، مطلق العنان، نامشروع و در موارد زیاد عصرخفته امروز واقعیت روی زمین است که از لحاظ سیاسی، نظامی و اخلاقی در برابرش نه مقاومت، نه جبهه آزادی و نه بیشترین حکام جمهوریت، توان مقابله را دارند!

طالب که در تبنای با پاکستان و ای اس ای در افغانستان به قدرت رسید و مجبوریتهای خود را داشت، و عده از رهبران توسط پاکستان کشته و تعذیب شدند، امروز در برابر پاکستان قرار دارد و حالت امروز تقابل پاکستان و طالب را نمی توان یک بازی و شوخی خواند! این به دان معنا هم نیست که بنگله ها، تجارت و خانواده های عده از حکام طالب، هنوز هم در پاکستان تحت نظر آی اس ای مصوّن زندگی نمی کنند! این بدان معنا هم نیست که نفرت شدید و غیر قابل تصور عده از رهبران و صفوف طالب علیه استابشمنت پاکستان و نیرو های امنیتی آن وجود ندارد و این حالت در تقویت نیست!

مخالفت طالب با پاکستان امروز بازی نیست، جدی است!

بلی پاکستان حلقهات معین، نوکر در بین طالب را در افغانستان به حاکمیت و قوت بیشتر رسیدن می خواهد ولی حالا دارد معادلات فرق میکنند! بلی دوسیه های اپراتیوی زیاد فشار وارد کننده علیه تعداد زیادی از سیاسیون افغان، به شمول طالبان وجود دارد، ولی، حالا معادلات فرق میکنند!

با تمام این واقعیت، راه حل من: تا زمانیکه موجود سرطانی به نام پاکستان وجود داشته باشد، مردم افغانستان و منطقه، روز خوش نه خواهند دید! مصروف شدن پاکستان و ایران بر خود و سرگرم شدن ایشان به امنیت و دردهای خود، به امر ما نیست و ما در آن، چندان نقش نداریم، اما شر بخیزد که به نفع ما باشد، و حال همین حالت است! گروه ها و افراد نیابتی همسایگان و خارجی ها، از کفرانس بن تا حالا و قبل آن، انقدر زیاد بود و هست که اگر به همان قضاوت های دیروز، به جا مانده در زمان و مکان دیروز باقی بمانیم، به هیچ جای نمی رسیم و مشکلات ما زیاد تر میشود!

راه حل: کی بودی، باش! حال در نجات افغانستان برای ملت سالاری و حاکمیت قوانین مشروع، یک شهروند و یک رأی کار میکنی؟ بلی! بیا و بیا یکجا کار کنیم! اما بعد اگر به صندوق رأی رفتیم، من به تو که چه کردی و چه بلایا به افغانستان آوردی، دزد سر گردنه و یا به تانک دشمن سوار و بلایا بر ملت آوردی، رأی نمی دهم!

از کسی، حزب در انتخابات ریاست جمهوری گذشته به خاطر بخش از مواضعش استقبال کردیم! پیشنهاد شد که مشاور کاندید ریاست جمهوری ایشان شوم! من گفتم، چرا؟ گفت از مواضع ما پشتیبانی کردید! جواب، پشتیبانی از آن یک و دو موضع و اینکه از کوه پایین شدی و دیگر اینکه برای به قدرت رسیدن سیاسی را تفنگ نمی دانی، خلاصه میشود! اما در انتخابات به شما رأی نمی دهم... تعجب کنان صراحت من را باور نمی کرد!

لذا واقعیت ها را باید درک کرد و تحلیل ها را باید با معیارهای درست و با در نظر داشت واقعیت های جدید عیار ساخت! این اپرونیستی و با باد و موج بحر حرکت کردن و بی خاصیتی نیست! این درک واقعیت های عینی است که باید حدود و ثغور تعریف شده داشته باشد و از هر گونه افراط و تفریط مبرا گردد! درین میان عدم دقت و لغزش ما را به مهلک برده و بی خاصیت ساخته میتواند!

دیموکراسی و اقتصاد بازار آزاد خوب و درست است، اما دیموکراسی که آقای مادورا رئیس جمهور برحال یک کشور را اختطاف کند و اقتصاد بازار آزاد که همه چیز را عرضه و تقاضا تعیین کند و آزادی ایکه به ارزش های ملت مجاهد و مسلمان و ارزش من معتقد به ارزش خود و ملت خود مورد سوء استفاده قرار بگیرم، مردود و وحشی و قابل نکوهش هست!

باید به حال آمد و حقایق را بدون افراط و تفریط درک و ادای رسالت کرد و زندگی و حضور درمیدیا را عبادت ساخت!

بیا بید از براداری، به سازنگی و اصلاح رفت!

من انقلابها را که سبب تعطیل قوانین و نظم میشود، دوست ندارم و

با این نیت نیک و تلاش خیر میتوان مثبت و خیر ثاب شد و برای خیر کار کرد و این ممکن است!

و من الله التوفیق

داکتر ص سعیدی

۲۰۲۶/۰۳/۱۳

۰۰۴۴۷۸۸۶۴۷۴۶۳۸

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی